

4 Μαΐου 1821

Η επανάσταση στο Πήλιο

Τα 24 χωριά του Πηλίου δε γνώριζαν την τουρκική σκλαβιά, στα 1821. Απολάμβαναν σχεδόν πλήρη αυτονομία, καρπώνονταν την πλούσια γη τους κι ανέπτυσσαν ελεύθερα μεγάλη παραγωγή υφασμάτων που πουλούσαν στο εξωτερικό. Ούτε σκέψη για επανάσταση. Αντίθετα, απέφευγαν να κάνουν οτιδήποτε που θα μπορούσε να ενοχλήσει τους Τούρκους. Μάταια, προσπαθούσε ο φιλικός Ανθιμος Γαζής (1758 - 1828) να τους ξεσηκώσει, δρώντας στο χωριό Μηλιές. Η ευκαιρία του δόθηκε στις 4 Μαΐου 1821. Την ημέρα εκείνη, έφτασε στο Τρίκερι, στην άκρη του Πηλίου, ο Υδραίος πλοίαρχος Αλέξανδρος Κριεζής (συγγενής του μετέπειτα πρωθυπουργού Αντώνη Κριεζή). Σκοπός του ήταν να βοηθήσει από τη θάλασσα τον ξεσηκωμό στην απέναντι Εύβοια. Ύψωσε τη σημαία της επανάστασης κι οργάνωσε τον αποκλεισμό του τουρκικού οχυρού στο Ξηροχώρι (σημερινή Ιστιαία). Την επομένη, 5 του μήνα, άλλα επτά υδραϊκά και σπετσιώτικα πλοία, μ' επικεφαλής τον πλοίαρχο Αναστάσιο Τσαμαδό, μπήκαν στον Παγασητικό, έπιασαν στα Λεχώνια κι έκαναν τους Τούρκους να κρυφτούν στα κάστρα.

Ο Ανθιμος Γαζής κι ο οπλαρχηγός Κυριάκος Μπασδέκης (φιλικός κι επίσημος αρματολός του Πηλίου) συγκάλεσαν, στις Μηλιές, λαϊκή συνέλευση. Έγινε, στις 7 Μαΐου 1821, με κατάληξη την κήρυξη της επανάστασης στο Πήλιο. Θέλοντας και μη, οι πρόκριτοι ακολούθησαν. Οπλισμένοι άνδρες από τα γύρω χωριά έφταναν στις Μηλιές, ως τις 9 του μήνα, οπότε κατέβηκαν να χτυπήσουν το κάστρο του Βόλου. Η επίθεσή τους αποκρούστηκε, ενώ ο Κυριάκος Μπασδέκης, ο μόνος εμπειροπόλεμος, τραυματίστηκε κι αποχώρησε.

Τα νέα έφτασαν στη Λάρισα όπου στρατοπέδευε ο Μαχμούτ πασάς Δράμαλης. Χωρίς χρονοτριβή, μάζεψε στρατό κι εκστράτευσε στον Βόλο περνώντας από το Βελεστίνο, όπου οι Έλληνες έλυσαν την πολιορκία κι έχασαν κι εξήντα άνδρες, καθώς οι εκεί Τούρκοι έκαναν πετυχημένη έξοδο. Η πολιορκία του Βόλου λύθηκε χωρίς θύματα. Οι ξεσηκωμένοι έφτασαν στο Τρίκερι, απ' όπου πέρασαν στα νησιά. Ο Δράμαλης έφτασε ως τον Βόλο δίχως να δώσει μάχη. Από εκεί, ξεκίνησε για τη Μακρινίτσα, όπου έκαψε τα σπίτια των φιλικών. Μετά, πήρε ένα ένα τα χωριά, όπου έμπαινε χωρίς ν' ανοίξει μύτη. Επειδή δε συνάντησε

αντίσταση, ο Δράμαλης χάλασε μόνο τα σπίτια των φιλικών κι υποχρέωσε τους κατοίκους να του πληρώσουν τα έξοδα της εκστρατείας. Όμως, στο τέλος Μαΐου 1821, επανάσταση δεν υπήρχε στο Πήλιο.

1833: Υπογράφεται η συνθήκη της Κιουτάχειας σύμφωνα με την οποία η Τουρκία αναγνωρίζει τον Μοχάμετ Άλι (ή Μεχμέτ Αλή) κληρονομικό αντιβασιλιά της Αιγύπτου και της Συρίας. Αργότερα, ο Μοχάμετ (1769 - 1849) εγκατέλειψε τη Συρία, ενώ το 1848 παραιτήθηκε υπέρ του γιου του Ιμπραήμ (1789 - 1848) που όμως πέθανε πριν από αυτόν.

1918: Γεννιέται ο Κακούεϊ Τανάκα, Ιάπωνας Πρωθυπουργός (1972 - 74) που ντροπιάστηκε στο σκάνδαλο της Λόκχιντ και καταδικάστηκε σε φυλάκιση τεσσάρων χρόνων.

1926: Αρχίζει η πρώτη Γενική Απεργία στην ιστορία της Βρετανίας, που ξεκίνησε από το Σωματείο Εμπόρων. Κλήθηκε ο στρατός για να λειτουργήσει βασικές υπηρεσίες.

1928: Γεννιέται ο Χόσνι Μουμπάρακ, πρόεδρος της Αιγύπτου από το 1981, οπότε δολοφονήθηκε ο Άνουαρ Σαντάτ.

1932: Ο Αλ Καπόνε αρχίζει να εκτίει την ποινή του για φοροδιαφυγή, μετά από αρκετές εφέσεις χωρίς αποτέλεσμα.

1942: Αρχίζει στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η μάχη της Θάλασσας των Κοραλλίων με ναυμαχίες και αερομαχίες πάνω απ' τα Νησιά του Σολομώντα.

1970: Η Εθνοφρουρά σκοτώνει τέσσερις φοιτητές και τραυματίζει έντεκα στο πανεπιστήμιο της πολιτείας Κεντ κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων εναντίον του πολέμου του Βιετνάμ.

1979: Με πλειοψηφία 43 εδρών στην Βουλή, η Μάργκαρετ Θάτσερ γίνεται η πρώτη γυναίκα πρωθυπουργός της Βρετανίας.

1980: Πεθαίνει σε ηλικία 87 ετών ο ηγέτης των Γιουγκοσλάβων παρτιζάνων στον πόλεμο Τζόζιπ Μπροζ, επονομαζόμενος Τίτο. Έγινε αρχηγός της χώρας το 1945 και πρόεδρος το 1953.

1982: Στον πόλεμο των Φώκλαντ το Βρετανικό αντιτορπιλικό Σέφιλντ βυθίζεται από πύραυλο Έξοσετ. Σκοτώθηκαν 20 άτομα.

1994: Το Ισραήλ και η P.L.O. υπογράφουν ιστορική συνθήκη με την οποία παραχωρούνται στους Παλαιστίνιους στην κατεχόμενη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας, τα πρώτα μέτρα ελευθερίας μετά τον Πόλεμο το 1967.

1994: Το Ευρωκοινοβούλιο εγκρίνει την ένταξη Αυστρίας, Φινλανδίας, Νορβηγίας και Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη συνέχεια, η Νορβηγία αποχώρησε (για δεύτερη φορά).

1996: Στην Ισπανία, μια περίοδος 13 χρόνων σοσιαλιστικής κυριαρχίας λήγει όταν ο αρχηγός των συντηρητικών Χοζέ Μαρία Αζνάρ αναλαμβάνει πρωθυπουργός.

2000: Ο διαγραμμένος από το κόμμα των Εργατικών, Κένεθ Λίβινγκστον, επανομαζόμενος Κόκκινος Κεν, γίνεται ο πρώτος αιρετός δήμαρχος του Λονδίνου.

2001: Ο πάπας Ιωάννης Παύλος Β' επισκέπτεται επίσημα την Αθήνα. Είναι ο πρώτος επικεφαλής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας που πραγματοποιεί επίσκεψη στην Ελλάδα. Με την ευκαιρία, ζήτησε συχώρεση από τον Θεό, για όσα κακά έπραξαν οι καθολικοί σε βάρος των ορθοδόξων χριστιανών.

2009: Σε μυστική ψηφοφορία στη Βουλή, 146 βουλευτές ψηφίζουν υπέρ της παραπομπής του πρώην υπουργού της ΝΔ, Αριστείδη Παυλίδη, στο ειδικό δικαστήριο, 144 κατά και τρεις «παρών». Βρέθηκαν και πέντε λευκά ψηφοδέλτια.

2017: Αποφυλακίζεται με περιοριστικούς όρους ο πρώην υπουργός Εθνικής Άμυνας, Άκης Τσοχατζόπουλος που το 2013 είχε καταδικαστεί σε εικοσαετή κάθειρξη.

Η 4^η Μαΐου στον πολιτισμό

4 Μαΐου 1975

Η Νάντια Κομανέτσι

Ένα 14χρονο κοριτσάκι από τη Ρουμανία, η Νάντια Κομανέτσι, έκλεψε το 1976 την παράσταση των Ολυμπιακών Αγώνων του Μόντρεαλ και τις καρδιές των φιλάθλων όλου του κόσμου κι έγινε το ινδαλμα εκατομμυρίων κοριτσιών. Γεννήθηκε στην πόλη Ονέστι της Μολδαβίας και ξεκίνησε να προπονείται στην ενόργανη γυμναστική από ηλικία έξι χρόνων. Ελάχιστοι τη γνώριζαν πριν να φθάσει στο Μόντρεαλ, κυρίως άνθρωποι του αθλήματός της. εκατομμύρια την έμαθαν μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ένα χρόνο νωρίτερα, στις 4 Μαΐου 1974, στα 13 της, αναδείχτηκε πρωταθλήτρια Ευρώπης στους Πανευρωπαϊκούς της Νορβηγίας και εκθρόνισε από το βάθρο τη Σοβιετική Τουριτσέβα, πέντε φορές πρωταθλήτρια Ευρώπης, σύζυγο του σπρίντερ Βάλερι Μπορζόφ.

Στο Μόντρεαλ, έγινε η πρώτη αθλήτρια στην ολυμπιακή ιστορία που πήρε «δεκάρι»: Συνολικά επτά φορές βαθμολογήθηκε με «δεκάρια», ένα απίστευτο ρεκόρ τελειότητας στις ασκήσεις της. Κέρδισε τρία χρυσά, ένα ασημένιο και ένα χάλκινο μετάλλιο, ενώ η Σοβιετική Κέλι Κιμ, που επίσης πήρε τρία χρυσά και δύο δεκάρια, φαινόταν, παρά τη μεγάλη της αξία, ανίκανη να την νικήσει.

Με την χάρη της, η Νάντια είχε κατακτήσει τον κόσμο όλο και δεν ήταν παρά ένα παιδάκι. Εντυπωσιασμένοι οι δημοσιογράφοι, μετά τους αγώνες, την ρώτησαν τι επιθυμούσε. Απάντησε: «Να πάω σπίτι μου, στη μαμά μου...». Τη ρώτησαν, αν σκέφτεται να αποσυρθεί, μετά τη νίκη της. «Μα είμαι μόλις 14 χρόνων», απάντησε έκπληκτη.

Όταν κάποτε τελείωσε η καριέρα της, κανείς δεν την ξέχασε. Έγινε το είδωλο της γυμναστικής σε ολόκληρο τον κόσμο. Σ' αυτήν άλλωστε πολλά οφείλει και η ελληνική γυμναστική, αφού στάθηκε σημαντική αιτία για την ανάπτυξη της.

Λίγο πριν από το τέλος της δεκαετίας του '80 διέφυγε από την Ρουμανία στην Ουγγαρία και από εκεί στον Καναδά, λέγοντας ότι δεν μπορούσε να αντέξει άλλο το καθεστώς Τσαουσέσκου, ενώ το περιβάλλον της μίλησε ακόμα και για βιασμό της από το γιο του.

1825: Γεννιέται ο Τόμας Χένρι Χάξλεϊ, Βρετανός φυσιοδίφης, ανθρωπιστής και πρωτεργάτης του αγνωστικισμού τον οποίο εισήγαγε το 1869, εμπνευσμένος από την επιγραφή «Στον Αγνώστο Θεό», που είδε ο Απόστολος Παύλος σε βωμό στην Αθήνα. Προσπάθησε να αποδείξει συγγένεια ανάμεσα στον άνθρωπο και τον πίθηκο. Πέθανε το 1895.

1827: Γεννιέται ο Τζον Χάνινγκ Σπεκ, Βρετανός εξερευνητής. Ήταν ο πρώτος Ευρωπαίος που είδε την Λίμνη Βικτορία για την οποία ισχυριζόταν ότι είναι η πηγή του Νείλου.

1852: Γεννιέται η Άλις Λίντελ, κόρη του Βρετανού μελετητή Χένρι Λίντελ. Η Άλις ήταν η έμπνευση για την δημιουργία του μυθιστορήματος «Η Αλική στη χώρα των Θαυμάτων».

1929 Γεννιέται η Βρετανίδα ηθοποιός Όντρεϊ Χέμπορν. Κέρδισε Όσκαρ για την ταινία «Διακοπές στη Ρώμη». Μεγάλη επιτυχία γνώρισε και με τις ερμηνείες της στις ταινίες: «Τίποτα δεν είναι πιο ωραίο απ' την αγάπη» και «Ωραία μου κυρία».

1955: Πεθαίνει ο Γεώργιος Ενέσκου, Ρουμάνος συνθέτης και βιολιστής. Μεταξύ των μαθητών του ήταν και ο Γεχούντι Μενουχίν.

2003: Νικώντας στον τελικό της Θεσσαλονίκης 84 – 83 την πολωνική ομάδα Πρόκομ Τρεφλ, ο Άρης κερδίζει το τρίτο του ευρωπαϊκό κύπελλο, το τσάμπιονς καπ.

2006: Σε ηλικία 85 χρόνων, πεθαίνει ο συγγραφέας, ηθοποιός και σκηνοθέτης, Αλέξης Δαμιανός («Μέχρι το πλοίο» 1966, «Ευδοκία» 1970 και «Ηνίοχος» 1995).